

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

2272/2010(INI)

24.3.2011

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την κινητικότητα και την ένταξη ατόμων με αναπηρία και την
ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020
(2272/2011(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγητής: *Ádám Kósa*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	10

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την κινητικότητα και την ένταξη ατόμων με αναπηρία και την ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020 (2010/2272(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκή Ένωσης¹,
- έχοντας υπόψη τον Κοινοτικό χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/78/EK, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία³,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 12^{ης} Μαΐου 2000 «Για μια Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με ειδικές ανάγκες» (COM(2000)0284),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 25^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 «Europe 2002 (Ηλεκτρονική Ευρώπη 2002): Προσβασιμότητα στις δημόσιες ιστοθέσεις και στο περιεχόμενό τους» (COM(2001)0529),
- έχοντας υπόψη τη Διεθνή ταξινόμηση νόσων, αναπηριών και υγείας (ICF) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας της 22ας Μαΐου 2001 (ψήφισμα Παγκόσμιας Συνέλευσης για την Υγεία (ΠΣΥ) 54.21),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 30ης Νοεμβρίου 2003 «Ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρίες: ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης» (COM(2003)0650),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 24ης Ιανουαρίου 2003 «Για ένα νομικά δεσμευτικό μέσο των Ηνωμένων Εθνών για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των ατόμων με ειδικές ανάγκες» (COM(2003)0016),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2005 με τίτλο «Πράσινη Βίβλος “Μπροστά στις δημογραφικές αλλαγές, μία νέα αλληλεγγύη μεταξύ γενεών”»(COM(2005)0094),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 26ης Νοεμβρίου 2007 «Η κατάσταση των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης 2008-2009» (COM(2007)0738),
- έχοντας υπόψη την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου της 2ης Ιουλίου 2008 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού» (COM(2008)0140),

---

¹ ΕΕ C 54 της 25.2.2000.

² ΕΕ C 364 της 18.12.2000.

³ ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2010 «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020: Ανανέωση της δέσμευσης για μια Ευρώπη χωρίς εμπόδια» (COM(2010)0636)
  - έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου (COM(2008)0530) και τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Απριλίου 2009 σχετικά με τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, του πρωτοκόλλου της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ¹,
  - έχοντας υπόψη το προαιρετικό πρωτόκολλο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία («προαιρετικό πρωτόκολλο»), που εγκρίθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2006²;
  - έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου (COM(2008)0530) και τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Απριλίου 2009 σχετικά με τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, του προαιρετικού πρωτοκόλλου της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ³,
  - έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο της 27ης Απριλίου 2010 «Κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών Μέρος II των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την Ευρώπη 2020» (COM(2010)0193) και τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Σεπτεμβρίου σε αυτή⁴,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων και της Επιτροπής Αναφορών (A7-0000/2011),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ως πολίτες, τα άτομα με αναπηρίες έχουν ίσα δικαιώματα και δικαιούνται αδιαμφισβήτητη αξιοπρέπεια, ισότιμη μεταχείριση, ανεξάρτητη διαβίωση και πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότερα από 80 εκατομμύρια άτομα ήτοι περίπου 16 % του συνολικού εργαζόμενου πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι άτομα με αναπηρίες, στα οποία περιλαμβάνονται άτομα με αυτισμό, και ότι το ποσοστό ανεργίας παραμένει σε απaráδεκτα υψηλά επίπεδα, καθώς είναι διπλάσιο σε σχέση με το ποσοστό των ατόμων χωρίς αναπηρίες και μπορεί να προκαλέσει κοινωνικό αποκλεισμό,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προστασία λόγω αναπηρίας περιορίζεται στους τομείς της απασχόλησης, της εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης (2000/78/EK),
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές που στοχεύουν στα άτομα με αναπηρία εμπíπτουν

¹ ΕΕ C 184Ε της 8.7.2010, σ.413.

² Ηνωμένα Έθνη, Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, εγκρίθηκε στις 13.12.2006.

³ ΕΕ C 184Ε της 8.7.2010, σ.414.

⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2010)0309.

συχνά στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, βασίζονται στην εθνική κληρονομιά και τα κοινωνικά έθιμα καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη και την κατάσταση της οικονομίας,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει στενή σχέση ανάμεσα στην (σωματική) κινητικότητα και την (κοινωνική) ένταξη, ιδιαίτερα όσον αφορά την ελευθερία (μέσων και προσβασιμότητας) της επικοινωνίας καθώς και τη νοηματική γλώσσα και την ελευθερία μετακίνησης σε όλους τους τομείς της ζωής με στόχο την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία,

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα σε επαρκές επίπεδο υπηρεσιών που βασίζονται στις κοινότητες και προάγουν την ανεξάρτητη διαβίωση, το δικαίωμα στην προσωπική βοήθεια, το δικαίωμα στην οικονομική ανεξαρτησία και πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία,

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φραγμοί στην προσβασιμότητα όσον αφορά τη χρήση υπηρεσιών και αγαθών τα οποία παρέχονται για όλους συνιστούν σημαντικά εμπόδια για τα άτομα με αναπηρίες,

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άτομα με αναπηρίες υφίστανται διακρίσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, περιλαμβανομένης της έλλειψης έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης για παιδιά και μαθητές με αναπηρίες, με αποτέλεσμα οι ευκαιρίες απασχόλησής τους να είναι ιδιαίτερα περιορισμένες,

Στόχοι

1. επισημαίνει ότι οι δημοσιονομικές δαπάνες και οι οικονομικές επενδύσεις σε άτομα με αναπηρίες συνιστούν επένδυση με μακροπρόθεσμη απόδοση για την ευεξία όλων και για μια κοινωνία που βασίζεται σε βιώσιμα θεμέλια·
2. παρατηρεί ότι υπάρχει εγγενής αλληλεγγύη στις ευρωπαϊκές κοινωνίες γεγονός που αναγνωρίζει πλήρως την ανάγκη για προσαρμογές για άτομα με «ελαφριές» αναπηρίες· τονίζει ωστόσο ότι τα άτομα με σοβαρές ή πολλαπλές αναπηρίες χρήζουν μεγαλύτερης βοήθειας βάσει των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αρχής της αξιοπρέπειας·
3. τονίζει τη σπουδαιότητα των στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία 2010-2020 (ΕΣΑ) και απευθύνει ιδιαίτερη έκκληση για τον καθορισμό λεπτομερέστερων δράσεων για όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης·
4. υπογραμμίζει την ανάγκη για μια νέα αποδοτική προσέγγιση στην αναπηρία αρχής γενομένης από τη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου μηχανισμού για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της ΕΣΑ·
5. υπενθυμίζει ότι μια βιώσιμη κοινωνία στην οποία οι άνθρωποι ζουν περισσότερο με καλύτερη υγεία, θα πρέπει επίσης να συνεπάγεται ότι οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες μπορούν να προσαρμόζονται εκ των προτέρων στο περιβάλλον με τη διασφάλιση μεγαλύτερης πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες·

Πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα

6. ζητεί να γίνει σεβαστός ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η έννοια του «Σχεδιασμού για όλους»·
7. επισύρει την προσοχή στο γεγονός ότι πολλά άτομα με αναπηρίες εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις αναφορικά με την έλλειψη της ίσης αναγνώρισης ενώπιον του νόμου και της δικαιοσύνης και καλεί τα κράτη μέλη να αποκαταστήσουν τις εν λόγω αδυναμίες, περιλαμβανομένων των εκλογικών δικαιωμάτων και της δημόσιας διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών·
8. επισημαίνει ότι τα άτομα με πνευματική αναπηρία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα στον κίνδυνο κακομεταχείρισης και βίας, και καλεί τα κράτη μέλη να διευθετήσουν έναν μηχανισμό ανεπτυγμένων ελέγχων ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών των ατόμων που ζουν σε ιδρύματα, με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες με αναπηρία·

Η σπουδαιότητα της συγκέντρωσης στοιχείων και της διαβούλευσης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών

9. τονίζει ότι επί του παρόντος συνεπή στοιχεία για θέματα αναπηρίας και για υπηρεσίες που σχετίζονται με την αναπηρία στα κράτη μέλη, περιλαμβανομένου του αριθμού και της ποιότητας των ιδρυμάτων, είναι είτε ανύπαρκτα είτε περιορισμένα·
10. εκφράζει απογοήτευση αναφορικά με την περιορισμένη εμπλοκή ατόμων με αναπηρία στη συγκέντρωση στοιχείων και στη διαβούλευση και εκτιμά ότι οι 336 απαντήσεις της κοινωνίας των πολιτών στη διαβούλευση της Επιτροπής η οποία πραγματοποιήθηκε στην κεντρική ιστοθέση διαβούλευσης της Επιτροπής το 2009 καταδεικνύει το γεγονός ότι η εκστρατεία ενημέρωσης δεν έφτασε στις ομάδες-στόχους·
11. καλεί την Επιτροπή να προετοιμάσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ιδιαίτερα αναφορικά με τη συγκέντρωση συγκρίσιμων στοιχείων· τονίζει ότι η μέτρηση της αναπηρίας δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε ιατρικές πτυχές, αλλά θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους·

Δημογραφικές αλλαγές και περιβάλλον χωρίς εμπόδια

12. τονίζει ότι η αλλαγή της δημογραφίας μπορεί επίσης να συμβάλει στην κατάσταση των ατόμων με αναπηρία καθώς οι υπηρεσίες και οι λύσεις που παρέχονται σε ηλικιωμένους είναι σε μεγάλο βαθμό αναγκαίες για τα άτομα με αναπηρία·
13. παρατηρεί ότι τούτο δεν θα πρέπει να οδηγεί σε ανταγωνισμό μεταξύ των δύο ομάδων στην κοινωνία, αλλά θα πρέπει να θεωρείται ως συμβολή σε καινοτομίες ανάπτυξης που θα βασίζονται στην απασχόληση και στην κοινωνική ανάπτυξη στα κράτη μέλη·

14. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν και να αξιολογήσουν την εφαρμογή του άρθρου 16 της οδηγίας 1083/2006/EK καθώς και τις προσπάθειες σε θέματα προσβασιμότητας υπό το φως των συνεισφορών που μπορούν να γίνουν με χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, ιδιαίτερα δε του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου·

Ελεύθερη μετακίνηση και υπηρεσίες χωρίς εμπόδια

15. αναγνωρίζει ότι η ελεύθερη μετακίνηση συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης· υπογραμμίζει ότι επιδρά θετικά στην ποιότητα ζωής και στη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία·

16. επισημαίνει ότι ένα αμοιβαία αναγνωρισμένο δελτίο στάθμευσης για άτομα με αναπηρία και ένας ενοποιημένος χάρτης της ΕΕ για τα δικαιώματα των ταξιδιωτών είναι συναφή με την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία·

17. τονίζει ότι οι καινοτόμες και βασισμένες στη γνώση οικονομίες δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθούν χωρίς προσβάσιμα περιεχόμενα και φόρμες για άτομα με αναπηρία, για παράδειγμα προσβάσιμες ιστοσελίδες για τυφλούς και υπηρεσίες διαθέσιμες για άτομα που χρησιμοποιούν τη νοηματική γλώσσα·

18. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν την προσβασιμότητα των υπηρεσιών μέσω ελεύθερων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εντολών τυποποίησης και λογισμικών σε χαμηλές τιμές, περιλαμβανομένων των εμβληματικών πρωτοβουλιών της στρατηγικής ΕΕ 2020, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής «ΕΕ 2020»·

Ίσες ευκαιρίες

19. επαναβεβαιώνει ότι τα άτομα με διάφορες αναπηρίες θα πρέπει να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους εγγενώς προσαρμοσμένα μέσα τα οποία να τους επιτρέπουν να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες·

20. επαναβεβαιώνει ότι τα προϊόντα, τα αγαθά και οι υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των τροποποιημένων εκδοχών αυτών, δεν θα πρέπει να κάνουν διακρίσεις και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να έχουν διαφορετική τιμολόγηση ειδικά για τα άτομα με αναπηρία· επιπλέον, η ευρωπαϊκή νομοθεσία περί δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να αναθεωρηθεί·

21. επιβεβαιώνει ότι οι ΜΜΕ θα πρέπει να συνεισφέρουν στην κατάσταση των ατόμων με αναπηρία, ιδιαίτερα όταν διαθέτουν καλύτερες ευκαιρίες στους διαγωνισμούς δημόσιων συμβάσεων· συνεπώς, οι ΜΜΕ θα πρέπει να έχουν συναφή και περισσότερη ενημέρωση σχετικά με τα άτομα με αναπηρία·

22. υπογραμμίζει ότι τα προστατευόμενα εργαστήρια καθώς και οι ολοκληρωμένοι χώροι εργασίας μπορούν να αποτελέσουν εξίσου πολύτιμες λύσεις για την απασχόληση ατόμων με διάφορες αναπηρίες σύμφωνα με εφαρμογές εύλογων προσαρμογών·

23. ζητάει τη γεφύρωση του υφιστάμενου χάσματος στην τρέχουσα νομοθεσία της ΕΕ για τις διακρίσεις όσον αφορά την προστασία λόγω αναπηρίας, η οποία επί του παρόντος περιορίζεται στους τομείς της απασχόλησης, της εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης (2000/78/ΕΚ).

Επενδύσεις σε άτομα με αναπηρία

24. αναφέρει ότι τα σημερινά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης εν γένει δεν αποτρέπουν το υψηλό ποσοστό των ατόμων με αναπηρία που εγκαταλείπουν το σχολείο· τονίζει ότι το γεγονός αυτό οδηγεί σε έντονες δυσχέρειες στην κοινωνική και εργασιακή ένταξη των ατόμων με αναπηρία, ιδίως κατά την παρούσα οικονομική κρίση·
25. επιβεβαιώνει ότι η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο· συνεπώς, πρέπει να τονιστεί στο πλαίσιο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση («ΕΚ 2020») καθώς και στην εμβληματική πρωτοβουλία για τις δεξιότητες και τις θέσεις απασχόλησης της στρατηγικής «ΕΚ 2020». Επιπλέον, επιβεβαιώνει την ανάγκη για νέες και κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές και τη σωστή χρήση της ΤΠ στα σχολεία και στο σπίτι αναφορικά με την εξατομικευμένη και προσαρμοσμένη βοήθεια·
26. τονίζει το γεγονός ότι η εταιρική κοινωνική ευθύνη μπορεί επίσης να παρέχει σημαντική δυναμική στην κατάσταση των ατόμων με αναπηρία· καλεί τους φορείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποστηρίξουν και να εφαρμόσουν καλές πρακτικές στον συγκεκριμένο τομέα·
27. επαναβεβαιώνει ότι η κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων των ευρωπαϊκών οργάνων καθώς και των κρατών μελών στην υποδοχή και την ενημέρωση ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να προωθηθεί με μεγαλύτερο ζήλο και ότι η πρόσβαση σε δημόσια νομικά έγγραφα και διαδικασίες είναι μείζονα ζητήματα·
28. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντατικοποιήσουν τη γενική πληροφόρηση των γονέων με παιδιά με αναπηρίες ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη αναγνώριση και υποστήριξη και να ανοίγονται δυναμικές λύσεις για τις ανάγκες τους·

Αντιμετώπιση της φτώχειας

29. αναφέρει ότι, συγκριτικά με τον μέσο όρο, τα άτομα με αναπηρίες έχουν περισσότερες πιθανότητες να είναι άπορα· περίπου 80 εκατομμύρια άτομα με αναπηρίες είναι φτωχά, μεταξύ αυτών ένα εκατομμύριο κωφοί·
30. επιβεβαιώνει, υπενθυμίζοντας τη δυναμική ώθηση του Ευρωπαϊκού Έτους για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ότι η φτώχεια δεν μπορεί να περιοριστεί χωρίς την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας και την προσαρμογή των πολιτικών εσόδων αναφορικά με τα συστήματα συντάξεων αναπηρίας· λαμβανομένου υπόψη ότι τα τελευταία αποτελούν στίγμα·

Το Κοινοβούλιο εξακολουθεί να επιζητά μια προσέγγιση κοινωνικά βιώσιμη και βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα

31. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να επισπεύσουν την επικύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCPRD) καθώς και των προαιρετικών πρωτοκόλλων αυτής·
32. καλεί τα κράτη μέλη να (επαν)εξετάσουν τις δράσεις και τα εθνικά προγράμματα ή τις στρατηγικές τους που σχετίζονται με την αναπηρία εντός του χρονικού περιθωρίου και του πλαισίου της ΕΣΑ σύμφωνα με τη στρατηγική «ΕΚ 2020»·
33. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει αναφορές που σχετίζονται με την αναπηρία στην προβλεπόμενη Πράσινη βίβλο για τη μεταρρύθμιση των δημόσιων συμβάσεων·
34. καλεί τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν όσο το δυνατόν περισσότερο κατάλληλα μέτρα και προσαρμοσμένα εργαλεία, πέραν της ιατρικής πτυχής, για μεγαλύτερο επίπεδο ανεξάρτητης διαβίωσης ούτως ώστε να διασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες και ενεργός βίος·
35. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει συγκεκριμένες, κατάλληλες και λεπτομερέστερες δράσεις καθώς και έναν μηχανισμό παρακολούθησης για όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης αναφορικά με την υλοποίηση της ΕΣΑ·
36. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει την ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα όπως υποσχέθηκε στην ΕΣΑ·
37. αναθέτει στον/στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΣΥΝΟΨΗ

Ο Εισηγητής προσδοκά ότι θα ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα προκειμένου τη κοινωνία να γίνει πιο βιώσιμη, με βάση μία προσέγγιση που να εδράζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, σύμφωνα με την απόφαση του Κοινοβουλίου. Πρώτον, τα κράτη μέλη πρέπει όχι μόνο να υπογράψουν και να κυρώσουν τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία μαζί με τα πρωτόκολλά της αλλά πρέπει επίσης να εκπονήσουν εθνικές πολιτικές και στρατηγικές σχετικά με τις αναπηρίες οι οποίες να συνάδουν με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία (ΕΣΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», καθώς επίσης να αναθεωρήσουν τα υπάρχοντα έγγραφα εθνικού επιπέδου σχετικά με αυτό το θέμα. Σε αυτό το πλαίσιο, η τάση προς εξατομικευμένη φροντίδα και υπηρεσίες που αποσκοπούν στην υποβοήθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης είναι ευπρόσδεκτη, αφού ένα υπερβολικά τυποποιημένο σύστημα με μικρή ευελιξία όσον αφορά την κάλυψη των ατομικών αναγκών κάθε ενδιαφερομένου δεν θα προαγάγει την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Το δημοσιευθέν σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την περίοδο έως το 2015, το οποίο συνδέεται με την ΕΣΑ, είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση αλλά πρέπει να παρασχεθεί υποστήριξη σε μέτρα με πιο συγκεκριμένες προθεσμίες και σε συνιστώσες προγραμμάτων που θα βελτιώσουν την υλοποίησή του.

Κατά την άποψη του εισηγητή, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα πρέπει να επιτύχουν δύο πολύ σημαντικούς νομοθετικούς στόχους παράλληλα με την αναθεώρηση των Διαρθρωτικών Ταμείων: υποβολή της γενικής ιδέας και ενός προσχεδίου της ευρωπαϊκής πράξης για την προσβασιμότητα, όπως προβλέπεται στην ΕΣΑ, όσο το δυνατόν πιο σύντομα και με περισσότερες λεπτομέρειες, και συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρίες ως μειονεκτούσα κοινωνική ομάδα στη νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει στρέψει επανειλημμένως την προσοχή του στην κατάσταση των ατόμων με αναπηρίες και έχει υιοθετήσει αρκετές σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την ένταξή τους και την αναγνώριση και προστασία των δικαιωμάτων τους, καλώντας τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να θεσπίσουν νομικά πρότυπα και νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ. Υπάρχουν ακόμη βουλευτές που ασχολούνται ενεργά με αυτό το θέμα, και χωρίς αυτούς δεν θα είχαμε φτάσει μέχρι εδώ.

Ο εισηγητής επίσης ασχολείται ενεργά με τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία και, επιπλέον, έχοντας και ο ίδιος αναπηρία, έχει βιώσει (και βιώνει ακόμη) τα μειονεκτήματα και τις ελλείψεις που πλήττουν σοβαρά την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία.

Η δέσμευση αυτή συνιστά επίσης μια νέα προσέγγιση: μία προσέγγιση που θέλει όχι μόνο να συμπεριλάβει τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί μέχρι τώρα αλλά και να ενσωματώσει νέες κατευθύνσεις και δυναμικές προοπτικές με σκοπό την επίτευξη μιας βιώσιμης, ανταγωνιστικής και καινοτόμου Ευρώπης.

Το βασικό πρόταγμα της έκθεσης είναι ότι πρέπει να γίνουν σεβαστά τα δικαιώματα νέας γενιάς και τα υπάρχοντα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Κανείς δεν αμφισβητεί ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν ανθρώπινα δικαιώματα αλλά η άσκησή τους στην πράξη δυσχεραίνεται από διάφορα εμπόδια στο περιβάλλον των ανθρώπων αυτών – άλλα φυσικά και άλλα κοινωνικά – συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών και προϊόντων στα οποία δεν είναι δυνατή η ευχερής πρόσβαση. Κατά καιρούς αναδεικνύονται διάφορες ιδέες, όπως για παράδειγμα η ανάγκη παροχής υπηρεσιών που βασίζονται στις κοινότητες, το δικαίωμα στην εξατομικευμένη υποστήριξη (οικονομική και κοινωνική ανεξαρτησία) και αναγνώριση της σημασίας της νοηματικής γλώσσας και αποδοχή της αρχής «Design for all» (Σχεδιασμός για όλους) προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανεξάρτητη διαβίωση. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία και τους γονείς τους (οι οποίοι στην πλειονότητά τους δεν είναι ανάπηροι), μεριμνώντας για πρόωμη παρέμβαση ως μια πρώτη επένδυση για το μέλλον τους.

Σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», ένας από τους σημαντικότερους στόχους – αν όχι ο σημαντικότερος – είναι η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης για τα σχεδόν 80 εκατομμύρια άτομα με αναπηρίες που ζουν στην ΕΕ και η άρση των εμποδίων που διαιωνίζουν τις διακρίσεις εις βάρος τους το συντομότερο δυνατόν. Αυτή τη στιγμή, μόνο ένα μικρό ποσοστό των ατόμων με αναπηρίες στην ΕΕ έχουν δουλειά ή είναι σε θέση να βρουν δουλειά, και κατά πάσα πιθανότητα ορισμένοι από αυτούς θα βιώσουν και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το ποσοστό απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία και άτομα που έχουν χάσει εν μέρει την ικανότητά τους για εργασία είναι χαμηλό στο σύνολο της ΕΕ, καθώς μόνο 30-40% εξ αυτών εργάζονται· η κατάσταση είναι ακόμη χειρότερη στα φτωχότερα κράτη μέλη, και το ποσοστό απασχόλησης πρέπει να αυξάνεται κατά περίπου 1% ετησίως εάν θέλουμε να πετύχουμε τον στόχο του 75% που θέτει η στρατηγική «Ευρώπη 2020». Στο μεταξύ, 12 εκατομμύρια θέσεις εργασίας για εργαζομένους χαμηλών προσόντων θα έχουν εξαφανιστεί έως το 2020.

Παραπέμποντας στον τίτλο της έκθεσης, ο εισηγητής θεωρεί ότι είναι σημαντικό να καταδειχθεί ότι η κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία – συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στις επικοινωνίες ως ένα μέσο για τη διάδοση ιδεών και αυτοέκφραση – και η κοινωνική ένταξη δεν είναι δύο διαφορετικά πράγματα, ούτε είναι απλώς αλληλοσυμπληρούμενοι παράγοντες, αλλά αποτελούν τους δύο αυθύπαρκτους πυλώνες μιας προσέγγισης βασισμένης στα ανθρώπινα δικαιώματα για τη βελτίωση της ισότητας των ευκαιριών των ατόμων με αναπηρία. Όσον αφορά το δεύτερο τμήμα του τίτλου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει απλώς να κάνει ό,τι του αναλογεί για την επίτευξη των στόχων που περιέχει η νέα δεκαετής στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναπηρία, η οποία δημοσιοποιήθηκε τον περασμένο Νοέμβριο και αντικαθιστά την προηγούμενη επταετή στρατηγική για την αναπηρία της ΕΕ, έχοντας υπόψη τα μέτρα που απαριθμούνται στο παράρτημά της.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗ:

Στόχοι

Σε μία βιώσιμη, ανταγωνιστική και καινοτόμο κοινωνία, η έμφαση πρέπει να δίδεται στη μακροπρόθεσμη επένδυση για τα άτομα με αναπηρία και όχι στις βραχυπρόθεσμες δαπάνες. Μια κοινωνία όπου μεγάλος αριθμός ατόμων εργάζονται, και άρα η σταθερότητα του

συνταξιοδοτικού συστήματος είναι εγγυημένη, μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη. Μια κοινωνία όπου τα εμπόδια μπορούν να υπερκεραστούν επειδή μπορούν να μεταμορφωθούν και όπου η μοίρα των ανθρώπων δεν υπαγορεύεται από τα εκ γενετής χαρακτηριστικά τους καθιστώντας έτσι δυνατή την κοινωνική κινητικότητα είναι πιο ανταγωνιστική. Μια κοινωνία είναι καινοτόμος όταν διαθέτει λύσεις που δεν βασίζονται πρωτίστως στην κοινωνική αποδοχή, που ανταποκρίνονται σε ατομικές ανάγκες και χαρακτηρίζονται από καλή σχέση κόστους/απόδοσης για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες καθώς κατακτούν τον στόχο της ανεξάρτητης διαβίωσης.

Πρέπει να γίνει η διάκριση μεταξύ των διαφόρων ειδών υποστήριξης ανάλογα με τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες, αυστηρά με βάση τα κίνητρα όσον αφορά διάφορους τύπους ενεργητικής και παθητικής φροντίδας. Ο στόχος είναι πρώτα απ' όλα τα άτομα με διάφορα είδη και βαθμούς αναπηρίας να λαμβάνουν υποστήριξη η οποία να είναι περισσότερο εξατομικευμένη και να βασίζεται στα αποτελέσματα και την εμπειρία που έχουν τεκμηριωθεί από τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές και καταναλωτικές έρευνες, συμπεριλαμβανομένου του νέου συστήματος ταξινόμησης της ΠΟΥ που αξιολογεί μεταξύ άλλων και περιβαλλοντικούς παράγοντες κατά την εκτίμηση της λειτουργικότητας ενός ατόμου με αναπηρία, και, δεύτερον, να ελαχιστοποιηθεί η ανάγκη για εξατομικευμένη υποστήριξη μέσω της παροχής ενός περιβάλλοντος χωρίς εμπόδια, με καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες και προϊόντα.

Από την άποψη της υλοποίησης της ΕΣΑ, υπάρχει ανάγκη για λεπτομερέστερες και, στην περίπτωση της παρακολούθησης, ακριβέστερες προθεσμίες και μηχανισμούς. Τα διάφορα συμβουλευτικά όργανα που δεν έχουν ακόμη εμπλακεί θα μπορούσαν αναλάβουν σημαντικό ρόλο, διευκολύνοντας τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στενότερου επαγγελματικού συντονισμού.

Πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν οφείλει να προασπίσει μόνο τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων· πρέπει επίσης να υπερθεματίσει την ανάγκη της υποστήριξης του «Σχεδιασμού για όλους» ως έννοιας και ως μεθοδολογίας κατάρτισης σχεδίων προκειμένου να επιτευχθεί ευρύτερη προσβασιμότητα.

Η σπουδαιότητα της συγκέντρωσης στοιχείων και της διαβούλευσης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών

Σύμφωνα με την επαγγελματική ένωση με την οποία διαβουλευτήκε η Επιτροπή (ANED Network), οι ορισμοί και τα δεδομένα σχετικά με τα άτομα με αναπηρία δεν είναι μόνο ελλιπή αλλά σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι καν συγκρίσιμα. Ιδιαίτερα σοβαρή έλλειψη πληροφοριών παρατηρείται σε έναν από τους πλέον κρίσιμους τομείς, καθώς υπάρχουν ελάχιστα αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με τον αριθμό, την κατάσταση και τη φροντίδα ατόμων με αναπηρίες που βρίσκονται σε ιδρύματα. Πρέπει να χρηματοδοτηθεί έρευνα προκειμένου να συμπληρωθούν τα κενά στον κοινωνικό χάρτη.

Δημογραφικές αλλαγές και περιβάλλον χωρίς εμπόδια

Από την άποψη των δημογραφικών αλλαγών γίνεται σπάνια λόγος για τις άνευ προηγουμένου προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν οι άνθρωποι σε μια γηράσκουσα κοινωνία και για το

γεγονός ότι ο αριθμός των εξαρτώμενων ατόμων θα διπλασιαστεί, εξέλιξη που θα έχει απρόβλεπτες συνέπειες. Αυτή η πορεία των πραγμάτων επιβεβαιώνεται και από την πρόβλεψη της EUROSTAT, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των εξαρτώμενων ανθρώπων θα διπλασιαστεί έως το 2050, μία τάση που θα επηρεάσει κυρίως τη Γερμανία και την Ιταλία, καθώς επίσης τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που εντάχθηκαν πρόσφατα στην ΕΕ. Η αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης – ακόμη και αν συνδυαστεί με υγιεινότερο τρόπο ζωής – θα συνεπαχθεί σημαντικές αλλαγές από την άποψη του περιβάλλοντος και της πρόσβασης στις υπηρεσίες. Η σημασία της ανεξάρτητης διαβίωσης θα αυξηθεί, αφού η αναμενόμενη έλλειψη εργατικού δυναμικού στους τομείς της κοινωνικής φροντίδας και της περίθαλψης θα αυξήσει τις τιμές αυτών των υπηρεσιών.

Ελεύθερη μετακίνηση και υπηρεσίες χωρίς εμπόδια

Η αρχή της ελεύθερης μετακίνησης είναι θεμελιώδες δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα υπάρξει ανάγκη για κατάλληλα προσβάσιμες δημόσιες και ιδιωτικές συγκοινωνίες (συμπεριλαμβανομένης της εναρμόνισης των καρτών στάθμευσης στα κράτη μέλη, σε συμμόρφωση με τους στόχους της ΕΣΑ) και για την εκπόνηση ενός ενιαίου χάρτη για τους επιβάτες, τον οποίο ο εισηγητής προωθεί εδώ και καιρό, ούτως ώστε όλοι να έχουν τη δυνατότητα να μετακινούνται με ασφάλεια με όλα τα είδη μέσων μεταφοράς.

Υπάρχει επίσης ανάγκη για δικτυακούς τόπους φιλικούς προς τους χρήστες με προβλήματα όρασης, ηλεκτρονικές online υπηρεσίες νοηματικής γλώσσας, κατάλληλες προδιαγραφές, δωρεάν λογισμικό και λύσεις για την ενθάρρυνση του ψηφιακού γραμματισμού και την υλοποίηση των πρωτοβουλιών eEurope.

Ίσες ευκαιρίες

Η ισότητα ευκαιριών δεν ταυτίζεται με τις ίσες ευκαιρίες, αφού αυτές δεν επιτυγχάνουν τον κοινωνικό στόχο της ένταξης. Οι ευκαιρίες είναι ίσες μόνο όταν η ίδια προσπάθεια οδηγεί στα ίδια αποτελέσματα, με δεδομένες τις συνθήκες και τα διαθέσιμα μέσα, κάτι που μπορεί να διασφαλιστεί τροποποιώντας παράγοντες που δεν σχετίζονται με την επίτευξη αποτελεσμάτων στον τομέα της εργασίας ή με τις τελικές εκβάσεις.

Η ισότητα ευκαιριών δεν μπορεί να βοηθεί αν η πρόσβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες δεν έχει το ίδιο κόστος για όλους· οι τεχνολογίες παραγωγής επιτρέπουν τη διαφοροποίησή τους με οικονομικά αποδοτικό τρόπο και άρα τα άτομα με αναπηρία δεν θα έπρεπε να επιβαρύνονται οικονομικά απλώς και μόνο επειδή έχουν διαφορετικές ανάγκες.

Οι ΜΜΕ μπορούν να διαδραματίσουν ιδιαίτερος σημαντικό ρόλο στην αύξηση της κοινωνικής ένταξης, όχι μόνο μέσω της παροχής πληροφοριών σχετικά με την απασχόληση ατόμων με αναπηρίες· λαμβάνουν επίσης μέρος σε διαγωνισμούς για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, παράγοντας προϊόντα και υπηρεσίες που διατίθενται με τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρίες και αυξάνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά τους.

Επενδύσεις σε άτομα με αναπηρία

Τα σημερινά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένα για την καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία και ο αριθμός των σπουδαστών με αναπηρία που εγκαταλείπει τα μαθήματα παραμένει υψηλός. Για παράδειγμα,

στη Δανία, ένα από τα πλέον προηγμένα κράτη μέλη, 44% των νέων με αναπηρία εισήλθε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το 2007, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για άτομα χωρίς αναπηρία ήταν 75%. Περίπου 5% των ατόμων με αναπηρία έχουν ολοκληρώσει κάποιο πρόγραμμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – ένα πολύ μικρό τμήμα του συνόλου.

Η καταπολέμηση της φτώχειας

Η απειλή της φτώχειας είναι απτή για τα 80 εκατομμύρια ανθρώπους με αναπηρίες, μεταξύ αυτών και το 1 εκατομμύριο κωφών που κινδυνεύουν να αποκλειστούν κοινωνικά (σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, 1 στους 4 ανθρώπους με αναπηρία ζει κάτω από το όριο της φτώχειας). Η απειλή της φτώχειας είναι επίσης κοινωνικό στίγμα, και πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή επιδομάτων και ενισχύσεων για τα άτομα με αναπηρίες.